

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY**  
Poslanecká sněmovna  
2011  
VI. volební období

---

**268**

**Návrh**  
poslankyň Ivany Řápkové a Lenky Kohoutové

na vydání

**zákona,**  
**kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění**  
**pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění**  
**pozdějších předpisů**

## ZÁKON

ze dne ..... 2011,

**kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

### Čl. I.

#### **Změna zákona o pomoci v hmotné nouzi**

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 141/2010 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., se mění takto:

1. V § 48 odstavec 3 zní:

„(3) Dávky nemohou být předmětem dohody o srážkách, s výjimkou příspěvku na živobytí, kdy dohodu o srážkách lze uzavřít s orgánem moci výkonné nebo orgánem územního samosprávného celku.“

2. V § 48 odstavec 4 zní:

(4) Dávky nepodléhají výkonu rozhodnutí, s výjimkou příspěvku na živobytí. Příspěvek na živobytí podléhá výkonu rozhodnutí tak, aby bylo zachováno existenční minimum příjemce dávky.“

### Čl. II

#### **Změna občanského soudního řádu**

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 269/1996 Sb., zákona č. 202/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod

č. 2/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 137/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 276/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 153/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 340/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 59/2005 Sb., zákona č. 170/2005 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 135/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 104/2008 Sb., zákona č. 123/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 259/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 295/2008 Sb., zákona č. 305/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 198/2009 Sb., zákona č. 218/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 286/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 48/2010 Sb. a zákona č. 409/2010 Sb., se mění takto:

1. V § 299 odst. 1 se slova „celků a“ nahrazují slovy „celků,“ a na konci textu věty první se doplňují slova „ , a z příspěvku na živobytí ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi“.

2. V § 317 odst. 2 se slova „dávky pomoci v hmotné nouzi“ nahrazují slovy „dávky pomoci v hmotné nouzi vyjma příspěvku na živobytí“.

## D Ů V O D O V Á Z P R Á V A

### Obecná část

Předkládaná novela představuje možnost jak zvýšit vymahatelnost dluhů (pokut a poplatků) od příjemců dávek. Praxe přináší spoustu paradoxních situací, kdy oprávněnému subjektu vznikne nárok na určitou dávku, na druhé straně může být ale tento subjekt v prodlení buď s úhradou pokuty uložené mu v přestupkovém řízení za drobnou kriminalitu nebo s neuhrazením místního poplatku, k němuž je dle obecně závazných vyhlášek obce povinen, a ani v případě získání dávky tyto své závazky neuhradí. Tento subjekt tedy zároveň přijímá dávku a zároveň nectí povinnost hradit své závazky. Současná právní úprava umožňuje, že dávka pomoci v hmotné nouzi, která je vyplácena bez jakéhokoli přičinění samotného příjemce, požívá větší ochrany než mzda, o kterou se člověk musí přičinit prací. Tudíž ten, kdo pobírá dávky, požívá zvláštní ochrany a není postižitelný za své činy.

Navrhovaná právní úprava bude důležitým legislativním nástrojem, který pomůže eliminovat páchaní přestupků. Z kvalifikovaných odhadů vyplývá, že ten, kdo pobírá mzdu, páchá méně přestupků proti veřejnému pořádku, než ten, kdo pobírá dávky.

Navrhovaná právní úprava nemá negativní dopady na státní rozpočet, rozpočet krajů a obcí. Ekonomickým důsledkem navrhované legislativní úpravy bude částka rovnající se rozdílu mezi životním<sup>1</sup> a existenčním minimem<sup>2</sup>. Tento rozdíl bude určen na úhradu dluhů. Tento návrh by měl posílit vymahatelnost práva (resp. vymahatelnost pokut a poplatků uložených ve správním řízení).

Návrh nemá negativní dopady na podnikatelské prostředí České republiky, negativní sociální dopady nebo negativní dopady na životní prostředí a netýká se rovnosti mužů a žen.

Návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, i předpisy Evropské unie.

### Zvláštní část

#### K čl. I

Úprava vykonávacího řízení si vyžádá změnu ustanovení § 48 odst. 4 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Není přitom rozumný důvod, aby povinný nemohl plnit dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí. Proto se ustanovení § 48 odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb. doplňuje i o možnost sjednat dohodu o srážkách z příspěvku na živobytí ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi.

---

<sup>1</sup> Částka životního minima jednotlivce činí měsíčně 3.126 Kč. Za jednotlivce se pro účely tohoto zákona považuje osoba, která není společně posuzována s jinými osobami uvedenými v § 4 (§ 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu).

<sup>2</sup> Částka existenčního minima osoby činí měsíčně 2.020 Kč (§ 5 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu).

## K čl. II

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, umožňuje postihovat některé dávky (§ 299) srážkami ze mzdy. Dosavadní úprava ohledně dalších dávek je definuje v ustanovení § 317 jako pohledávky nepodléhající výkonu rozhodnutí. To však vytváří nespravedlivé zvýhodnění proti všem ostatním občanům České republiky, kteří jsou před postihem svých příjmů výkonem rozhodnutí chráněni jen ustanovením o základní částce (§ 278). Za současné právní úpravy lze provést výkon rozhodnutí na rodičovský příspěvek a sociální příplatek ze systému dávek státní sociální podpory. Navrhovaná úprava rozšiřuje tento okruh dávek, které budou moci být postihnuty výkonem rozhodnutí, i na příspěvek na živobytí ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi, a to při zachování existenčního minima.<sup>3</sup> Osoba, jejíž dávka bude takto postihnuta výkonem rozhodnutí, nezůstane bez finančních prostředků, neboť může získat podporu z dalších dávek pomoci v hmotné nouzi (doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc) a dále např. dávky ze systému státní sociální podpory.

Návrh, aby příspěvek na živobytí ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi podléhal výkonu rozhodnutí, do jisté míry vyrovnává postavení všech občanů České republiky. Osoby pobírající dotyčnou dávku nebudou tolik zvýhodněny před ostatními.

V Praze dne 23. února 2011

Ivana Řápková, v.r.

Lenka Kohoutová, v.r.

---

<sup>3</sup> Zákon stanoví životní minimum jako minimální hranici peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a existenční minimum jako minimální hranici příjmů osob, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití (§ 1 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu).

**Platné znění dotčených ustanovení novelizovaných zákonů  
s vyznačením navrhovaných změn**

**Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů**

§ 48

**Postoupení a srážky**

(1) Nároky na dávky nemohou být postoupeny.

(2) Nároky na dávky nelze dát do zástavy.

~~———— (3) Dávky nemohou být předmětem dohody o srážkách.~~

~~———— (4) Dávky nepodléhají výkonu rozhodnutí.~~

**(3) Dávky nemohou být předmětem dohody o srážkách, s výjimkou příspěvku na živobytí, kdy dohodu o srážkách lze uzavřít s orgánem moci výkonné nebo orgánem územního samosprávného celku.**

**(4) Dávky nepodléhají výkonu rozhodnutí, s výjimkou příspěvku na živobytí. Příspěvek na živobytí podléhá výkonu rozhodnutí tak, aby bylo zachováno existenční minimum příjemce dávky.**

-----  
**Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů**

**Srážky z jiných příjmů**

§ 299

(1) Ustanovení o výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy se použijí i na výkon rozhodnutí srážkami z platu, z odměny z dohody o pracovní činnosti, z odměny za pracovní nebo služební pohotovost, z odměny členů zastupitelstva územních samosprávných celků a celků, z dávek státní sociální podpory, které nejsou vyplaceny jednorázově, a z příspěvku na živobytí ze systému dávek pomoci v hmotné nouzi. Srážky se dále provádějí z příjmů, které povinnému nahrazují odměnu za práci nebo jsou poskytovány vedle ní, jimiž jsou

- a) náhrada mzdy nebo platu,
- b) nemocenské<sup>80b</sup>),
- c) ošetřovné<sup>80b</sup>) nebo podpora při ošetřování člena rodiny,
- d) vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství<sup>80b</sup>),
- e) peněžitá pomoc v mateřství<sup>80b</sup>),
- f) důchody,

- g) stipendia,
- h) podpora v nezaměstnanosti a podpora při rekvalifikaci,
- i) odstupné, popřípadě obdobná plnění poskytnutá v souvislosti se skončením zaměstnání,
- j) peněžité plnění věrnostní nebo stabilizační povahy poskytnutá v souvislosti se zaměstnáním,
- k) úrazový příspěvek, úrazové vyrovnání a úrazová renta<sup>80c</sup>).

(2) Jde-li o výkon rozhodnutí srážkami z důchodu fyzické osoby, která z tohoto důchodu platí náklady za pobyt v ústavu sociální péče, nepodléhá výkonu rozhodnutí částka potřebná na úhradu pobytu a částka rovnající se výši kapesného v takovém ústavu. Výkon rozhodnutí ohledně dávek státní sociální podpory, které nejsou vyplaceny jednorázově, nelze provést příkázáním pohledávky.

---

<sup>80a</sup>) § 232 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.

<sup>80b</sup>) Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění.

<sup>80c</sup>) Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců.

## Pohledávky nepodléhající výkonu rozhodnutí

### § 317

(1) Výkonu rozhodnutí nepodléhají pohledávky náhrady, kterou podle pojistné smlouvy vyplácí pojišťovna, má-li být náhrady použito k novému vybudování nebo k opravě budovy.

(2) Výkonu rozhodnutí nepodléhají peněžité dávky sociální péče, **dávky pomoci v hmotné nouzi vyjma příspěvku na živobytí**, z dávek státní sociální podpory příspěvek na bydlení a dávky státní sociální podpory vyplácené podle zvláštního zákona<sup>85</sup>) jednorázově.

(3) Ustanovení tohoto zákona upravující výkon rozhodnutí nemají vliv na výkon práv a splnění povinností vyplývajících z ujednání o finančním zajištění za podmínek stanovených zákonem upravujícím finanční zajištění<sup>85a</sup>) nebo srovnatelných podmínek zahraničního právního předpisu, jestliže finanční zajištění bylo sjednáno a vzniklo před podáním návrhu na výkon rozhodnutí. To platí i v případě, že finanční zajištění bylo sjednáno nebo vzniklo v den podání návrhu na výkon rozhodnutí, avšak až poté, co tato skutečnost nastala, ledaže příjemce finančního kolaterálu o takové skutečnosti věděl nebo vědět měl a mohl.

---

<sup>85</sup>) Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>85a</sup>) Zákon č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění.